

A napközi otthonok zsúfoltságának enyhítésére

a művelődési otthonokban is bevezetik a gyermekek iskolán kívüli foglalkoztatását

Kísérlet a peremkerületekben és négy megyében
Több száz új művelődési otthon épül

Ötezer tanács, szakszervezeti és tömegszervezeti művelődési ház és otthon működik országwide. Budapest 388 ilyen intézmény van: 29 kultúrház, 44 otthon és 29 kisebb terem, klubhelyiség. Az országban jelenleg több száz művelődési otthon épül, sok az egymillió forintot is meghaladó költséggel. Az építkezések megkönnyítésére a Művelődési Minisztérium az Építési Minisztériummal

közösen típusterveket készített. A Művelődési Minisztérium arra törekszik, hogy megfelelő legyen a házak és otthonok berendezése. Régebben előfordult, hogy a szép épület belsejével nem törődtek, primitív bútorkat, lócákat helyeztek el bennük.

A megyékben versenyt indítottak a kultúrothonok csinosításáért.

A művelődési házak jelentőségét fokozza, hogy felhasználják azokat a gyermekek iskolán kívüli nevelésére is. Próbaképpen a főváros peremkerületeiben és négy megyében bevezetik az otthonokban a fiatalok rendszeres foglalkoztatását — 13 éves korig.

Ezzel enyhítenék az iskolai napközi otthonok zsúfoltságát. A foglalkoztatás a pedagógusok irányítása és felügyelete mellett történik — a programot az otthon igazgatójával közösen állítják össze.

A minisztérium felkérte az otthonok és az iskolák vezetőit, hogy a tanév utolsó negyedében vigyék el a kultúrház-

zakba, a felnőttek szakkörreinek összejöveteleire az általános iskola VIII. osztályát végző tanulókat. A gyermekek foglalkoztatásánál igénybeveszik a szülői munkaközösségeket is.

Hajdu Endre

Telt ház húsvétra az üdülőhelyeken

A kétnapos húsvéti ünnepen a MÁV 120 mentesítő vonatot indít, de felhívja az utazókönzség figyelmét, hogy egyes vonalakon zsúfoltság várható. A pénztárakat mindenütt megerősítik, de aki csak teheti, előre váltssa meg menetjegyét. Az üdülőhelyeken, turistaházakban telt ház várható az ünnepekre. Az IBUSZ üdülőszolgálatára már csak néhány helyre rendelkezik Balatonfüreden, Hévízen, Pécsen, Harkányfürdőn és Hajdúszoboszlón. A fizetővendégszolgálat legtöbb helyét is kiadták már.

Mátraszentimrén, Parádán, Visegrádon, Leányfalun és Bakonyoszentlászlón kapható még egy-két hely. A turistaházakban — Makkosmária és Zsíróshegy kivételével — minden talpalatnyi hely foglalt. Az IBUSZ jóval több külföldit vár az idén, mint az elmúlt években. A baráti országokból több száz turista érkezik a húsvéti ünnepekre Budapestre. Autóbuszsal és gépkocsin igen sokan jönnek Ausztriából, Nyugat-Németországból és számítani lehet olasz és angol látogatókra is.

Hadd higgyék az utódok, hogy óriások voltunk.

Három új házasságkötő-terem nyílik

Nem győzi a forgalmat a Lenin körüti Központi Házasságkötő Terem. A fővárosi tanács gondoskodik

újabb, az ünnepélyes alkalomnak megfelelő díszes helyiségek felállításáról.

A Kossuth Lajos tér 9—11. számú ház földszinti helyiségében, a nemrég kiköltözött IBUSZ fiókroda helyén reprezentatív házasságkötő-termet építenek. A tervek szerint még az idén elkészül, bejárata a Ságvári tér felől lesz.

Száz vendég láthatja majd a házasságkötő párt, nem feledkeznek meg a ruhatárról, sülttészte, modern világítótestekről sem.

A zenét és az esketési beszédet faliakba rejtett hangszórók közvetítik.

A másik házasságkötő-termet az V. kerületi Tanács Engels téri székházában rendezik be. Ez kisebb lesz, de ugyancsak díszes. 1960 harmadik negyedében már az új házasságkötő rendelkezésre áll az első kerületi reprezentatív esketőterem.

Esténként százezer lámpát gyújt meg

BUDAPEST „FÉNYMESTERE”

Esténként kigyulladnak a főváros lámpái. Ez rend. De ki kapcsolja be?

Kékési Imre technikus, a „fővárosi fénymestere”. Ha sötétedik, a közvilágítási főközpont ügyeleti szobájában lenyom egy gombot, s mint agyból a gondolat, áram cikázik végig milliónyi drót idegcszálaiban. Békásmegyertől Cinkotáig, Soroksártól Nagytétényig mindenütt Budapest: kigyulladnak az utcai fénycsók.

— Mikor kapcsol?

— Szürkületkor. Naptárunk is van, de eszerint nem mindig dolgozhatunk, mert néha borús az idő és hamar sötétedik.

Van-e lámpaláza?

— Hogyan gyulladnak ki a főváros lámpái?

— A mindenkor ügyletes működésbe hozza az alközpontok kapcsolóállomásait. A főközpontban sématablák vannak, rajtuk színes lámpák viszájelzik, hogy végrehajtotta-e az áram a parancsot. Másodpercek alatt — személyzet nélkül, távirányítással kigyulladnak a lámpák.

— Mennyi?

— Csaknem százezer.

— Van-e néha lámpaláza?

— Izzulok. Szakmai becsületből van szó, arról, hogy rendben van-e a hálózat. Eszerint megmondom, én remegek a lámpáimért. Maga mit érezne, ha azt telefonálnák: sötét a Nagykörút?

— Mondjuk, valóban ezt telefonálom. Mihez fog?

— Először is kifaggatom. Egy lámpa, vagy több, vagy egész szakasz sötét-e? Eszerint intézkedem. Autós szerelőink azonnal a helyszínre mennek és a kapcsolóállomáson legközelebbi idő alatt kijavítják a hibát.

— Mennyi áramot szabadít fel lámpagyújtáskor?

— Annyit, mint amennyit Újpest összes gyára és háztartása fogyaszt.

— Ha gázlámpa lenne mindenütt, hány ember kellene felgyújtásához?

— Gondolkodik. Fejben számol.

— Hét-nyolcezer munkásra lenne szükség, hogy felőlán belül mindenütt égjenek a lámpák.

„A félhomály hangulatosabb”

— Szereti a fényt?

— Igen, de a félhomályt még jobban. Ez hangulatosabb.

— Otthon milyen a világítás?

— Korszerű. A konyhában és a lakószobában fénycsók világít.

— Kísérleteznek-e szebb fénnel?

— Mindig arra törekszünk, hogy szebbé, gazdaságosabbá tegyük és fokozzuk a fényhatást. A higanygőzlámpát házaitjuk a fénycsóval. Lehet, hogy nátriumgőz-lámpákkal világítjuk meg a főbb országutakat.

Divat a világítás

— A távoli jövőben — állítólag — egyetlen mesterséges fényforrás lesz az éjszakai város felett. Mit szól ehhez?

— Nem tartom lehetetlennek, de egyelőre jó nekünk a fénycsók is. Érdekes, hogy a világítás korszerűsítése nagy divat lett Pesten. Számtalan javaslat érkezik hozzánk, köztük ilyen is: valaki azt írta, hogy erős holdvilágkor kap-

csoljuk ki a lámpákat, s az így megtakarított pénz 10 százalékát adjuk neki. Egy tanár újítása szerint ferde tükröket kellene szerelni minden ablak elé, hogy a lakásokból kiáramló fény az utcát is megvilágítsa.

— Hogy került erre a munkahelyre?

— Még a háború előtt kezdtem mint villanyszerelő. Tanultam.

— Melyik utca tetszik esténként?

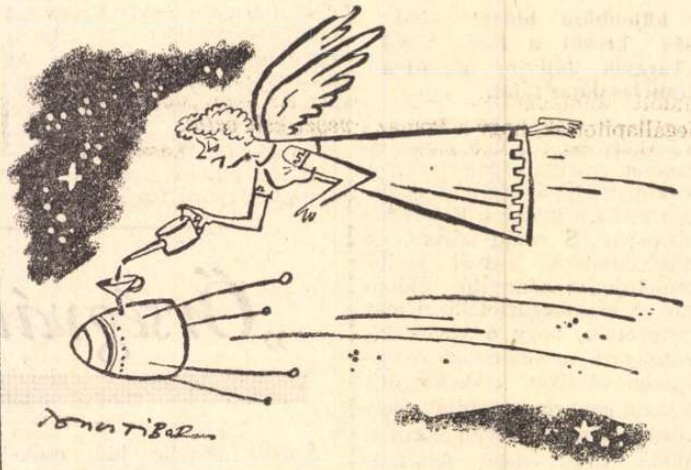
— Szakszerűség szerint a Múzeum körút, esztétikailag a Nagykörút, a közönség legújabb kedvence a margitszigeti bejáró fényalagútja.

— Életében mi volt a legsebbe fény?

— Nem volt fény, csak szürke küzdelem. Háború előtti hangulat, aztán háború, majd a romokból felépítettük az új közvilágítást. Ime, Budapest fényárban úszik.

Békés Attila

MÚSZEROLAJ

(Tóncz Tibor rajza)

Önellátó leszek...

vágtam a kisasztalra — hányan óhajtják bevasalni rajtam a közdíjakat?! Minden hónapban pontosan fizetem a fűtést, a gázt, a villanyt!

— Nem fizeti azonban azt a fűtést és azt a világítást, amit a mi égi főerőműünk, a Nap szállít.

— De hiszen az tudommal ingyen van! — tiltakoztam.

— Csak volt. Tegnapig. Önök azonban az este azt a teljesen valótlán megállapítást tették, hogy Pesten a levegőért is fizetni kell. Az Égi Közművek vezérigazgatósága úgy döntött, hogy az efféle rémhírterjesztőknek ezentúl ki kell számlázni az oxigént, a napmeleget és a napfényt.

Elfutott a mérég és gúnyosan vágtam oda:

— Na és ha nem fizetek, akkor az adósok börtöne vár rám?

— Senki sem akarja önt kényszeríteni — nyugtatott a kis ember. — Aki nem fizet, annak egyszerűen kikapcsoljuk az oxigént.

— Hát akkor tessék tudomásul venni — válaszoltam teljes fölénytel —, hogy viszontkéréssettlek élek. Én nem szívom potyára a maguk oxigénjét, én ellenszolgáltatásként nagyon értékes szénsavat lehelek ki, ami-re viszont a füveknek és fák-

nak van szükségük. Ha maguk felszámítják nekem az oxigént, én felszámítom maguknak a szénsavat.

— Ehhez joga van — felelte a rakétás ember — de nem velünk, hanem a füvekkel és fakkal szemben.

— Na és ha megtagadják?

— Akkor önnek módjában áll megtagadni a szolgáltatást. Ne tessék a szénsavat kilehelni.

Azzal begyújtotta az első lépcsőt és a harmadik emeletre visszarojgott a hetedik szférába.

Régi dacos családból származom és ahogy a furcsa álomból felébredtem, azonnal intézkedni kezdtem. Fellapoztam a lexikont s a Gázcsere címszó alatt megtaláltam, hogy egy felnőtt szervezetnek napi 600 liter oxigénre van szüksége. Háromtagú családot számítva, másfél köbméterre van szükség, az napi 8—9, kikerekítve havi 250—300 forint.

— Hm, drága egy kissé, fenebele, de ha abba hagyom a dohányzást és megszorítom a kiadásokat, bírom.

Kirobogtam a Meteorológiai Intézetbe, hogy felvilágosítsam nyervek, tulajdonképpen mennyi napfényt fogyaszt az ember fűtés és világítás céljaira.

A denevérek terme

Overallt, gumicsizmát öltünk és dr. Dénes Györggyel, a Vörös Meteor természetbarát egyesület barlangkutató csoportjának vezetőjével — aki most a feltárást irányítja — megnézzük a munkát. Percekkel korábban robbantottak, s a lőporfüst fanyar illatát érezn mindenütt. Hason csúszva jutunk át a forrás bejáratán. Két sziklatömb között vezet lefelé egy keskeny nyílás, amelyet háromnegyedrészig jéghegy, sebes patakvíz tölt meg. Alig két méternyi kúszunk, s a vízfénék kavicsát agyagos iszap váltja fel. Már négykézláb haladhatunk. Tíz-tizenöt méter után járhatunk, ha görnyedten is. Aztán felgyenesedünk. Térdig a patak vízében gázolva jutunk el a denevérek terméig. Sziklaszorosra emlékeztető nyílás ez, a magasban titokzatos folyosók nyílnak, még felderítésre vár, hogy hová vezetnek.

Mi a patakok követjük, mert a kutatók erre sejtik a barlang jó ágát. Öt méteres sziklákban mászunk át, vízben bukdácsolunk. Átugrunk egy külszerű mélyedés fölé, majd egy aknában felfelé kapaszkodunk. Már látjuk az első, színesen ragyogó cseppköveket.

Dinamit a sapkában

Elérkezünk a robbanás színhelyéig. Nagy omladékkupacot találunk, néhány kő még inog a meredek szélén. Az egyik töltet nem robbant, valószínűleg elázott a gyújtószinór. Mi a teendő? Visszafordulok új patronokért, gyutacsért, gyújtószinórért. A szállítmányt sapkám alá rejtem: ez az egyetlen módja, hogy az úton ne ázzon el. A megmaradt patron mellé ragasztjuk a másikat kettőt, majd meggyújtjuk a zsinórt, s visszafelé indulunk.

Kiérünk a csillagfényes estébe. Figyelünk. Odalenn ebben a pillanatban tompán dörren a dinamit, lábunk alatt kicsit megmozdul a föld, a légnyomás el is fújja bányász-lámpáink lángját. Vissza már nem megyünk, mert Bíróék konyhájáról hívogat a vacsora illata.

A fiatal barlangkutatók ismét közelebb jutottak egy eddig nem sejtett szépségű természeti kincsünk feltáráshoz.

Gesztelyi Nagy Zoltán

A Krupp Művek mindazoknak a személyeknek, akik a háború alatt üzemelték, leányvállalatának, vagy az irányításuk alatt álló vállalatoknak kényszermunkát végeztek, kártalanítást fog fizetni. Felkérjük az érdekelteket, hogy igényeiket írásban jelentsék be az Altalános Ertekezlet Bank Rt.-nél, Budapest 40., közöljék személyi adataikat, hol, melyik Krupp-üzemben, mely időponttól, meddig végeztek kényszermunkát. Az Altalános Ertekezlet Bank Rt. a további tudnivalókról tájékoztatást fog adni és kellő időben rendelkezésre fogja bocsátani a szükséges nyomtatványokat, tehát minden személyes, vagy írásbeli sürgetés felesleges.

Kisjő

A FŐVÁROSI
NAGYCIKUSZBAN

★

ÁPRILIS PORONDJA

★

Április 10-én délután fél 4
és este fél 8 órakor